

Govor predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Milorada Živkovića na Trećoj konferenciji predsjednika parlamenata zemalja zapadnog Balkana u okviru sesije „Na putu ka suradnji sa NATO-om“

Budimpešta, 28. rujan 2007.

"Poštovane kolege,

Dame i gospodo,

U 2004. godini, poslije dugog i širokog dijaloga, Bosna i Hercegovina je definisala svoju poziciju u oblasti sigurnosti.

Mi vidimo svoju budućnost u NATO-u kao punopravna članica i želimo se što prije pridružiti Savezu. Samo sa drugima i u širem kontekstu možemo obezbijediti dovoljno sigurnosti našim narodima i građanima u okviru postojećih i oskudnih resursa. Samo u širem kontekstu moći ćemo da izbjegnemo zamke prošlosti i da svoje napore fokusiramo na budućnost. To je način kako da se privede kraju strano vojno prisustvo pod mandatom Vijeća sigurnosti UN-a i način da Bosna i Hercegovina doprinosi sigurnosti umjesto da bude njen korisnik. To je pristup koji je u skladu sa sveopćim tendencijama sigurnosti u našoj regiji i u Evropi poslije hladnog rata.

Navedeni pristup uživa široku političku podršku koja je vidljiva u Parlamentarnoj skupštini BiH više nego na bilo kojem drugom mjestu. Politički konsenzus se često dovodi u pitanje u mnogim oblastima političkog i društvenog života – to je priroda demokratije. Može se reći da su reforme i aktivnosti orijentirane ka članstvu u NATO-u izuzetak. Stalni i stabilan politički konsenzus je ključni faktor pravog pravca i odgovarajućeg tempa integracije.

Opisani pristup uživa relativno veliku podršku javnosti općenito. Prema anketama javnog mnjenja 9 od 10 osoba u BiH vidi NATO Program Partnerstvo za mir kao pozitivan. Punopravno članstvo ima podršku od 61% i – za mnoge iznenađujuće – punopravno članstvo u NATO-u ima podršku od 57% u Republici Srpskoj. Uporedite ove pokazatelje sa drugim zemljama.

S praktične strane, možemo reći da moramo još puno raditi da bismo mogli reći da imamo fleksibilan i integriran sistem sigurnosti sa modernim, profesionalnim, operativnim, fiskalno priuštivim i demokratski kontroliranim oružanim snagama. Ali možemo reći i da smo ostavili iza sebe najosjetljivija pitanja – politički, pravno, socijalno.

Ono što je pred nama jeste uglavnom tehničke prirode i nudi puno mogućnosti za saradnju – na nivou nevladinih organizacija, između država i sa NATO-om.

Iz ugla NATO-a i na nivou nevladinih organizacija veoma smo zainteresirani za sve oblike parlamentarne saradnje – sa parlamentima država pojedinačno, kao i sa Parlamentarnom skupštinom NATO-a. Također, dalje jačanje građanskog društva u BiH i našoj regiji vjerovatno je najznačajniji dugoročni cilj u oblasti demokratizacije – Atlantska asocijacija (ATA) i drugi oblici zaslužuju našu potpunu podršku.

NATO je puno pomogao u saradnji između država, istovremeno promovirajući bolje međusobno razumijevanje, izgradnju povjerenja i otvorenost – da spomenemo Trust fond NATO-a, Program ambasade za kontakt i Inicijativu za saradnju u Jugoistočnoj Evropi, između ostalog. Uvjeren sam da ćemo vidjeti puno više oblika saradnje kako zemlje regije budu napredovale ka članstvu u NATO-u.

Kada je riječ o bezbjednosnom okruženju BiH bitno je istaći da je ostvaren značajan napredak i vidno poboljšanje bezbjednosnog okruženja na Balkanu, sve države regije imaju demokratski izabrane organe vlasti i jasno su opredijeljene za evropske i evroatlantske integracione procese, aktivno učestvuju u radu različitih regionalnih asocijacija te razvijaju i unapređuju bilateralnu i multilateralnu saradnju.

Osnovni principi za planiranje odbrane i strukture OS BiH su kredibilitet, priuštivost i primjenjivost. To znači da su snage nastale kao rezultat procesa planiranja odbrane sposobne da se suprotstave odbrambenim izazovima s kojima se BiH suočava.

Ključni element za ostvarivanje kolektivne vojne bezbjednosti BiH je postati članica NATO-a jer je u tom slučaju njen nacionalni suverenitet i teritorijalni integritet zagarantovan i od strane cijelog Saveza. Iako članstvo u Programu Partnerstvo za mir ne donosi garancije kolektivne bezbjednosti kao što to čini puno članstvo u NATO-u, ono predstavlja prvi korak u tom pravcu.

Oružane snage BiH realizuju svoju misiju kroz učešće u operacijama kolektivne bezbjednosti uključujući operacije za podršku miru, pružanje vojne odbrane državi i

njenim državljanima u slučaju napada uključujući i borbu protiv terorizma, pomoć civilnim organima u reagovanju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, protivminsko djelovanje.

Na kraju, priroda odnosa između NATO-a i BiH imala je puno različitih oblika od 1992. Nakon što je završena misija SFOR-a predvođena NATO-om u 2005. godini bili smo u mogućnosti da kažemo da uspostavljamo pravo partnerstvo, zasnovano na interesima i transparentnosti. Sjedište NATO-a u Sarajevu i Stalna misija Bosne i Hercegovine pri NATO-u u Briselu su vidljivi izrazi promijenjene prirode tih odnosa.

Da zaključim, iako još uvijek možemo očekivati izazove, neke od njih možda u bliskoj budućnosti, uvjeren sam da vrijeme saradnje, udruživanja i sinergije prevladava nad vremenom takmičenja i sebičnosti." (kraj)